

SIFATLI TA'LIM – TARAQQIYOT POYDEVORI

Abdullayeva Zebo Ilhomovna

Toshkent davlat agrar universiteti Huquq va turizm fakulteti

Yuristprudensiya yo'nalishi 24-177- guruh 1-bosqich talabasi

Mobil: +998949090045

Email: zebo.abdullaeva05@gmail.com<https://doi.org/10.5281/zenodo.15593252>

Annotatsiya: Maqola O'zbekistonda sifatli ta'lim tizimini rivojlantirishning dolzarb masalalarini yoritadi. Ta'lim tizimi jamiyatning taraqqiyotiga bevosita ta'sir ko'rsatadigan poydevor sifatida, o'qituvchilar malakasini oshirish, ta'lim dasturlarini yangilash va infratuzilmani modernizatsiya qilish zarurligini ta'kidlaydi. Sifatli ta'lim yoshlarni nafaqat bilimli, balki ijtimoiy mas'uliyatli va amaliy ko'nikmalarga ega shaxslar sifatida tarbiyalashga yordam beradi. Maqolada ta'lim tizimining jamiyatdagi roli va unga qo'shadigan hisssasi, shuningdek, O'zbekistondagi o'zgarishlar va istiqbollar haqida so'z boradi.

Kalit so'zlar: Sifatli ta'lim, ta'lim tizimi, o'qituvchi malakasi, infratuzilma, jamiyat taraqqiyoti, o'quv dasturlari, innovatsiyalar, pedagogik texnologiyalar, O'zbekiston ta'limi, yosh avlod, ijtimoiy barqarorlik.

Annotation:

This article addresses the urgent issues of developing a quality education system in Uzbekistan. The education system, as a foundation for the development of society, emphasizes the need to improve teacher qualifications, update educational programs, and modernize infrastructure. Quality education helps shape young people not only as knowledgeable individuals but also as socially responsible ones with practical skills. The article discusses the role of the education system in society, its contribution, as well as the changes and prospects in Uzbekistan's educational sector.

Keywords: Quality education, education system, teacher qualifications, infrastructure, societal development, educational programs, innovations, pedagogical technologies, education in Uzbekistan, youth development, social stability.

Аннотация:

Статья освещает актуальные вопросы развития системы качественного образования в Узбекистане. Образовательная система, как основа развития общества, подчеркивает необходимость повышения квалификации педагогов, обновления учебных программ и модернизации инфраструктуры. Качественное образование помогает формировать молодежь не только как знающих, но и как социально ответственных личностей с практическими навыками. В статье рассматриваются роль образовательной системы в обществе, её вклад, а также изменения и перспективы в образовательной сфере Узбекистана.

Ключевые слова:

Качественное образование, образовательная система, квалификация педагогов, инфраструктура, развитие общества, учебные программы, инновации, педагогические технологии, образование в Узбекистане, развитие молодежи, социальная стабильность.

Kirish: Sifatli ta'lim milliy taraqqiyotning asosi bo'lib, jamiyatning turli jabhalarida taraqqiyot katalizatori bo'lib xizmat qiladi. Ta'lim va taraqqiyot o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik chuqur, ta'lim nafaqat shaxslarni shakllantiradi, balki butun xalqlarning traektoriyasiga ta'sir

qiladi. Ushbu kirish nutqida biz milliy rivojlanish kontekstida inson kapitalini rivojlantirish, iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish va ijtimoiy hamjihatlikni rivojlantirishda sifatli ta'limning muhim rolini o'rganamiz. Bundan tashqari, u tanqidiy fikrlashni, axloqiy xulq-atvorni va fuqarolik faolligini rivojlantiradi va yanada inklyuziv va uyg'un jamiyatga hissa qo'shadi. Biroq, hamma uchun sifatli ta'limni ta'minlash, kirish, tenglik va ta'lim natijalaridagi nomutanosiblik bilan ajralib turadigan jiddiy muammo bo'lib qolmoqda. Ushbu muammolarni hal qilish hukumatlar, o'qituvchilar, jamoalar va xalqaro hamkorlarning ta'limga ustuvor ahamiyat berish, infratuzilma va o'qituvchilar malakasini oshirishga sarmoya kiritish hamda ta'lim va ta'limga innovatsion yondashuvlarni qo'llash bo'yicha birgalikdagi sa'y-harakatlarini talab qiladi. Oxir oqibat, sifatli ta'limga sarmoya kiritish orqali davlatlar o'z inson kapitalining to'liq salohiyatini ochib berishi, barqaror rivojlanishga yordam berishi va barcha fuqarolarning farovonligiga erishishi mumkin. Asosiysi, sifatli ta'lim shaxslarni shaxsiy hayotga erishish va jamiyat taraqqiyoti uchun zarur bo'lgan bilim, ko'nikma va qadriyatlar bilan qurollantiradi. Bu odamlarga o'z salohiyatini to'liq ro'yobga chiqarishga imkon beradi va ularga o'z jamoalari va iqtisodlariga mazmunli hissa qo'shish imkonini beradi. Qolaversa, sifatli ta'lim mamlakatning farovonligi va global maydondagi raqobatbardoshligining asosini tashkil etuvchi inson kapitalini rivojlantirish uchun asos bo'lib xizmat qiladi. Iqtisodiy jihatdan sifatli ta'lim innovatsiyalarni rag'batlantirish, samaradorlikni oshirish va raqobatbardoshlikni oshirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. O'qimishli aholi texnologik taraqqiyotga moslashish, innovatsiyalarni rivojlantirish va bilim iqtisodiyotida ishtirok etish uchun qulayroqdir. Binobarin, yaxshi ma'lumotli ishchi kuchiga ega davlatlar barqaror iqtisodiy o'sish va farovonlikni boshdan kechirish ehtimoli ko'proq.

Sifatli ta'lim – taraqqiyot poydevori

Sifatli ta'lim har bir jamiyatning taraqqiyotiga yo'l ochuvchi muhim omildir. O'zbekistonning kelajagi, ayniqsa yosh avlodning bilim va tarbiyasiga bog'liq bo'lib, sifatli ta'lim tizimining yaratish va rivojlantirish zarurati kundan-kun ortib bormoqda. O'zbekiston o'zining ta'lim tizimini takomillashtirish yo'lida katta qadamlar tashlamoqda, lekin hali ham samarali natijalar olish uchun ko'plab masalalar mavjud. Ushbu maqolada sifatli ta'lim tizimini yo'lga qo'yishning dolzarb vazifalari va uning jamiyat taraqqiyotiga qo'shadigan hissasi tahlil qilinadi.

1. Sifatli ta'lim tizimi – taraqqiyotning asosi

Sifatli ta'lim jamiyatning barcha sohalarini rivojlantirishga yordam beradi. Har bir yoshga bilim berish, ularni kelajakda o'zini amalga oshirishga va jamiyatga foydali bo'lishga tayyorlaydi. O'zbekistonda ta'lim tizimi o'zgarishga ehtiyoj sezadi, chunki zamon talablariga mos ravishda yosh avlodni tarbiyalash va bilim berish uchun yangi yondashuvlar kerak.

2. Sifatli ta'limni yo'lga qo'yish uchun zarur shartlar.

O'zbekistonda sifatli ta'lim tizimini yaratish uchun bir nechta muhim shartlarni amalga oshirish zarur. Birinchidan, o'qituvchilarni malakasini oshirish va ularga zamonaviy pedagogik texnologiyalarni o'rgatish muhimdir. Ikkinchidan, ta'lim dasturlari va o'quv materiallarini yangilash zarur. Talabalarga nafaqat nazariy bilim, balki amaliy ko'nikmalarni ham berish kerak. Uchinchidan, o'quv muassasalarining infratuzilmasi yangilanishi kerak. To'g'ri jihozlangan auditoriyalar, kompyuter sinflari va zamonaviy o'quv uskunalari sifatli ta'limning ajralmas qismiga aylanishi lozim.

3. O'qituvchi va talaba orasidagi o'zaro munosabatlar

Sifatli ta'lim tizimida o'qituvchi va talaba o'rtasidagi o'zaro munosabatlar alohida ahamiyatga ega. O'qituvchi nafaqat bilim beruvchi, balki talabaning shaxsiy taraqqiyotiga yordam beruvchi mentor bo'lishi kerak. Shuning uchun, o'qituvchilarni kasbiy rivojlantirish, ular uchun malaka oshirish kurslarini tashkil etish muhimdir. O'qituvchi va talaba o'rtasida ochiq, ishonchli va samarali muloqot ta'lim jarayonini yanada samarali qiladi.

4. Sifatli ta'limning jamiyatga ta'siri

Sifatli ta'lim nafaqat o'quvchilarning shaxsiy rivojlanishiga, balki butun jamiyatning taraqqiyotiga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Bilimga asoslangan jamiyatni shakllantirish, iqtisodiy o'sish va innovatsiyalarni rag'batlantirish, shuningdek, ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda ta'lim tizimi muhim rol o'ynaydi. Yaxshi ta'lim olishgan yoshlar jamiyatga yangi g'oyalar va ilg'or texnologiyalarni olib kiradilar.

5. O'zbekistonda sifatli ta'limni rivojlantirishning istiqbollari

O'zbekistonda ta'lim tizimining sifatini oshirish uchun davlat tomonidan bir qator islohotlar amalga oshirilmoqda. Ta'lim sohasida yangi dasturlar, pedagogik texnologiyalarni joriy etish, xorijiy tajriba asosida ta'lim usullarini rivojlantirishga katta e'tibor qaratilmoqda. Shuningdek, ta'lim muassasalarining xalqaro reytingda yuqori o'rinlarga chiqishini ta'minlash ham muhim vazifa hisoblanadi. Buning uchun xalqaro standartlarga mos ravishda ta'lim tizimi modernizatsiya qilinishi kerak.

Xulosa:

Sifatli ta'lim jamiyatning barcha sohalarini rivojlantirishga katta hissa qo'shadi. O'zbekistonda sifatli ta'lim tizimini yaratish uchun o'qituvchilarni malakasini oshirish, ta'lim dasturlarini yangilash, o'quv muassasalarining infratuzilmasini modernizatsiya qilish zarur. Bu jarayon jamiyatni rivojlantirish va xalqning farovonligini oshirish yo'lida muhim qadamdir. Shuning uchun sifatli ta'limni yo'lga qo'yish – O'zbekistonning kelajagi uchun poydevor yaratish demakdir.

Shuni ham aytish mumkinki, milliy taraqqiyotda sifatli ta'limning o'rni beqiyos. Ushbu tadqiqot davomida biz ta'lim va rivojlanish o'rtasidagi ko'p qirrali munosabatlarni o'rganib chiqdik, uning inson kapitalini rivojlantirish, iqtisodiy o'sishni rag'batlantirish va ijtimoiy hamjihatlikni rag'batlantirishdagi ahamiyatini ta'kidladik. Sifatli ta'lim o'zgartiruvchi kuch bo'lib xizmat qiladi, shaxslarga kuch beradi, jamiyatlarni boyitadi va xalqlarni farovonlik va barqaror rivojlanish sari undaydi. Iqtisodiy jihatdan sifatli ta'lim samaradorlikni oshiradi, innovatsiyalarni rag'batlantiradi va raqobatbardoshlikni mustahkamlaydi, bu esa mustahkam va inklyuziv iqtisodiy o'sish uchun asos yaratadi. Shaxslarni zarur bilim, ko'nikma va malakalar bilan qurollantirish orqali ta'lim ularga mehnat bozorining o'zgaruvchan talablariga moslashish, bilim iqtisodiyotida samarali ishtirok etish, boylik va farovonlik yaratishga hissa qo'shish imkonini beradi.

Bundan tashqari, sifatli ta'lim ijtimoiy hamjihatlikni mustahkamlash, tenglikni ta'minlash va jamiyatlar ichidagi tengsizliklarni kamaytirishda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ijtimoiy-iqtisodiy kelib chiqishidan qat'i nazar, barcha shaxslarga yuqori sifatli ta'lim olishda teng imkoniyatlarni ta'minlash orqali ta'lim ijtimoiy adolatni ta'minlash, ijtimoiy harakatchanlikni rag'batlantirish, yaxlit va inklyuziv jamiyatlarni barpo etish uchun kuchli vosita bo'lib xizmat qiladi.

References:**Используемая литература:****Foydalanilgan adabiyotlar:**

1. O'zbekiston Respublikasi Ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi.
2. UNESCO. Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives. – Paris: UNESCO Publishing, 2017.
3. OECD. Education Policy Outlook 2021: Shaping Responsive and Resilient Education in a Changing World. – OECD Publishing, 2021.
4. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – T.: Ma'naviyat, 2008.

INNOVATIVE
ACADEMY